

Til lovforslag nr. L 155

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Udenrigsudvalget den 16. maj 2012

Betænkning

over

Forslag til lov om Dansk Institut for Internationale Studier

[af udenrigsministeren (Villy Søvndal)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 11. april 2012 og var til 1. behandling den 17. april 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udenrigsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og udenrigsministeren sendte den 27. februar 2012 dette udkast til udvalget, jf. URU alm. del – bilag 134. Den 10. april 2012 sendte udenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Et af udvalgets spørgsmål til udenrigsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Emner, udvalget særlig har behandlet

Involvering af repræsentanter for Grønland

Arktis fremhæves i bemærkningerne til lovforslaget som et af de fremtidige væsentlige analyseområder for Institut for Internationale Studier. Udvalget deler denne vægtning af det arktiske område. Grønland har af naturlige årsager en særlig interesse i instituttets arbejde i forhold til Arktis, og udvalget lægger vægt på, at DIIS' forskning og forskningsformidling vedrørende arktiske forhold – med respekt for instituttets uafhængighed – skal foregå i et samarbejde med relevante grønlandske institutioner såsom Ilisimatusarfik – Grønlands Universitet og i dialog med grønlandske embedsmænd. Udvalget har derfor optrykt ministerens svar på spørgsmål 1, der omhandler dialogen med Grønland, som bilag til denne betænkning. Udvalget går ud fra, at instituttet i henhold til § 2, nr. 3, kan udarbejde redegørelser og udredninger efter fælles anmodning fra Folketinget og Inatsisar-

tut, uden at loven er sat i kraft for Grønland ved kongelig anordning.

Folketingets mulighed for at anmode DIIS om redegørelser og udredninger

Udvalget finder muligheden for at involvere DIIS' kompetencer i Folketingets arbejde som et vigtigt element for en tænketanks mulighed for at indgå i dialog om politikudvikling. Udvalget vil derfor i lyset heraf invitere DIIS' ledelse til en gang årligt at præsentere DIIS' forsknings- og analyseprogram.

3. Udtalelse fra udenrigsministeren

Udenrigsministeren har over for udvalget oplyst følgende om observatørernes rolle i bestyrelsen:

»Der skal ikke fremover være repræsentanter udpeget af henholdsvis stats-, udenrigs- og forsvarsministeren i instituttets bestyrelse. Formålet er at styrke den faglige uafhængighed af instituttet i forhold til al forskning, analyse og informationsvirksomhed, herunder særligt i forhold til redegørelser og udredninger, som udarbejdes efter anmodning fra Folketinget eller regeringen. Det foreslås samtidig, at udenrigsministeren udpeger en observatør fra Udenrigsministeriet og forsvarsministeren en observatør fra Forsvarsministeriet til at deltage i bestyrelsesmøderne med taleret, men uden stemmeret. Formålet er at styrke betydningen af instituttets aktiviteter for udviklingen af dansk udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik, f.eks. i drøftelsen af forskningsprogrammet, gennem gensidig informations- og erfaringsudveksling om Danmarks udenrigs-, sikkerheds- og udviklingspolitik, ved at fremme dialogen mellem politikere, embedsmænd og forskere og ved at fremme brugen af instituttets arbejde i ministerierne. Observatørerne bidrager således til drøftelsen af instituttets faglige mål og strategier og til at skabe forbindelse til den praktiske udmøntning af den brede udenrigspolitik, men det er alene bestyrelsens 9 medlemmer, der fastlægger disse. Det bemærkes, at forslag til ny lov om internationalt udviklingssamarbejde ventes forelagt Folke-

tinget, hvorefter den nuværende Styrelse for Internationalt Udviklingssamarbejde afløses af et nyt råd. Et sådant nyt råd vil i givet fald overtage udpegelsen af medlemmer til Dansk Institut for Internationale Studiers bestyrelse fra nævnte styrelse.«

4. Indstillinger

Udvalget indstiller lovforslaget til vedtagelse uændret.

Jeppé Kofod (S) Ane Halsboe-Larsen (S) Sara Olsvig (IA) John Dyrby Paulsen (S) Kirsten Brosbøl (S) nfm.

Maja Panduro (S) Mogens Jensen (S) Lone Loklindt (RV) Rasmus Helveg Petersen (RV) Sofie Carsten Nielsen (RV)

Lisbeth Bech Poulsen (SF) Steen Gade (SF) Christian Juhl (EL) Nikolaj Villumsen (EL) Frank Aaen (EL) Lykke Friis (V)

Jakob Ellemann-Jensen (V) Karen Jespersen (V) Karsten Lauritzen (V) Ellen Trane Nørby (V) Søren Pind (V)

Mads Rørvig (V) Ulla Tørnæs (V) Søren Espersen (DF) Hans Kristian Skibby (DF) Pia Kjærsgaard (DF)

Peter Skaarup (DF) Mette Bock (LA) Per Stig Møller (KF) fmd.

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 155

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra udenrigsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 155

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om Grønland skal have mulighed for at udpege et medlem af bestyrelsen i Dansk Institut for Internationale Studier, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om Grønland kan blive repræsenteret på anden vis end via bestyrelsen i Dansk Institut for Internationale Studier, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om ministeren er villig til at opgive Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets observatørstatus i bestyrelsen for Dansk Institut for Internationale Studier for at sikre og tydeliggøre instituttets uafhængighed, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm., om ministeren er indstillet på at lade Udenrigsministeriet og Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser udarbejde en redegørelse, der skal foreligge i løbet af 2013, som undersøger fordele og ulemper ved at fusionere DIIS med et universitet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

Udvalgets spørgsmål 1 til udenrigsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1 og udenrigsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 1:

Vil ministeren redegøre for, om Grønland skal have mulighed for at udpege et medlem af bestyrelsen i Dansk Institut for Internationale Studier, når de arktiske forhold fremhæves som et forskningsområde for instituttet?

Svar:

Den gældende lov om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder er sat i kraft i Grønland, men ikke på Færøerne, og lovudkast L155 om Dansk Institut for Internationale Studier åbner mulighed for, at loven ved kongelig anordning kan sættes i kraft for Grønland og Færøerne.

Grønlands Selvstyre skønner ikke selv i sit høringssvar til lovudkastet, at der umiddelbart er behov for at søge loven sat i kraft for Grønland. Jeg støtter fuldt Selvstyrets ønske om, at DIIS' forskning og forskningsformidling vedrørende arktiske forhold – med respekt for instituttets uafhængighed – skal foregå i et samarbejde med relevante institutioner, såsom Illisimatusarfik – Grønlands Universitet – og at bemærkningen i de generelle bemærkninger til lovforslaget, pkt. 1.2, om at instituttet skal fremme dialogen mellem embedsmænd og forskere også omfatter grønlandske embedsmænd. Selvstyret og jeg går også ud fra, at instituttet i henhold til § 2, nr. 3, kan udarbejde redegørelser og udredninger efter fælles anmodning fra den danske regering og Naalakkersuisut, uden at loven er sat i kraft for Grønland ved kgl. anordning.